Należność pocztowa opłacona ryczałtem.

CENA NUMERU 30 GROSZY.

GAZETA ZAMOJSKA

Bezpartyjny organ Ziemi Zamojskiej

wychodzi co tydzień.

Dziś w numerze:

Zabagnienie Zamościa.
List do posła Świątkowskiego.
Ujęcie bandytów.

Zamość Szymonowiczowi K. Lewicki
Z lat niewoli — St. Miler.

WARUNKI PRENUMERATY:

Rocznie . . .	12 zł.	Kwartalnie . .	3 zł.
Półrocznie . .	6 „	Miesięcznie . .	1 „

CENY OGŁOSZEŃ:

przed tekstem		po tekście:	
1 strona . .	150 zł.	1 strona . .	100 zł.
1/2 strony . .	75 „	1/2 strony . .	50 „
1/4 strony . .	35 „	1/4 strony . .	25 „
	i t. d.		i t. d.

Drobne ogłoszenia — 10 gr. za wyraz.

Adres Redakcji i Administracji: DOM LUDOWY — telefon 132.

Nr. 5. Zamość, niedziela 28 kwietnia 1929 r. Rok I.

Czy prenumerujesz „Gazetę Zamojską"

Moralne poparcie nie wystarczy.

OD ADMINISTRACJI.

Administracja „Gazety Zamojskiej" niniejszem podaje do wiadomości, że sprawy prenumeraty „Ziemi Zamojskiej" likwiduje Wydział Powiatowy Sejmiku w Zamościu, prenumerata zaś nowego pisma winna być wznowioną.

Administracja.

Człowiek, którego nikt nie chce.

BERLIN 17.IV. Z Oślo donoszą, że rząd norweski odpowiedział odmownie na podanie Trockiego o pozwolenie na przyjazd.

Rząd norweski umotywował zakaz zbyt wielkiemi trudnościami, jakie wywołałoby zapewnienie Trockiemu osobistego bezpieczeństwa.

Berlińska „Vossische Zeitung" podała wiadomość o tym zakazie pod charakterystycznym tytułem: „Człowiek, którego nikt nie chce".

Dramat łodzi rybackjej.

MOSKWA 25.IV. „Izwiestja" donosi o strasznej tragedji, jaka się rozegrała na Morzu Kaspijskiem. Łódź rybacka, która przed tygodniem wypłynęła na pełne morze i zaginęła, została wypadkowo odnaleziona przez statek „Wydra".

Z 8-miu rybaków, którzy znajdowali się w łodzi, dwuch jest brak. trupy zaś pozostałych 6-ciu znaleziono przywiązane do łodzi.

Prawdopodobnie rybacy w obawie, aby w czasie burzy nie wylecieli z łodzi przywiązali się i w takim stanie zamarzli podczas orkanu, który szalał na morzu przez 3 dni i tyleż nocy.

„Gazeta Zamojska" rozchodzi się na terenie całego powiatu w wielkiej ilości egzemplarzy.

Umieszczajcie ogłoszenia w „Gazecie Zamojskiej".

Prenumerujcie „Gazetę Zamojską"!

Ujęcie bandytów.

W toku prowadzonych dochodzeń policyjnych w sprawie napadu rabunkowego na dom Jana Złomańczuka we wsi Kulikowie gm. Nielisz, gdzie zrabowano większą sumę gotówki i dokonano gwałtu na żonie gospodarza, ujawniono i aresztowano sprawców tego przestępstwa w osobach Mazurka Jana z Sułówka, Lachowicza Jana z Sułówka, Derewieckiego Pawła z Sułówka i Pietrykowskiego Marcina z Sułowa. Część łupu odebrano. Wszyscy zostali osadzeni w więzieniu do dyspozycji władz Sądowych.

Odroczenie Obchodu Szymonowiczowskiego.

Obchód 300-letniej rocznicy śmierci Szymonowicza został przeniesiony z maja na koniec września b. r.

Zjazd Ziemski w Zamościu.

W dniu 30 b. m., na skutek starań Starosty, odbędzie się w Zamościu Zjazd Ziemski, w którym wezmą udział p. Wojewoda i prezes Okręgowego Urzędu Ziemskiego p. Janiszowski wraz z gronem zainteresowanych urzędników.

Celem Zjazdu będzie omówienie aktualnych spraw, dotyczących likwidacji serwitutów oraz parcelacji i komasacji na terenie tak zw. powiatów ordynackich.

Ze strony Ordynacji w obradach wezmą udział przedstawiciele Zarządu i główny delegat Banku Ziemiańskiego w Zwierzyńcu p. Gustaw Świda.

Zabagnienie Zamościa.

Mieszkańcy miasta skarżą się na haniebne stosunki zdrowotne, wywołane zabagnieniem obwodu miasta przez wody stojące.

Zgniłe stawiska są spowodowane z jednej strony tamą (pod parkiem), zatrzymującą wody na polach za Sądem, a z drugiej strony sztucznym spiętrzeniem wód przez dzierżawcę gruntów wojskowych Welczera i przez nieodprowadzanie wód do kanału za prochownią. To stałe zabagnienie najbliższej okolicy miasta powoduje szerzenie się chorób malarji i gruźlicy, zwłaszcza wśród dzieci.

RADJO „INGEM"

Najlepszy odbiór gwarantują aparaty:

dedektor — na słuchawki,
jednolampowy na słuchawki,
3-ch lampowy na duży głośnik,
4-ro „ „ „ „
5-io „ „ „ „
6-io „ bez ant. i ziemi na gł.
8-io „ „ „ „ „ „ „

wszelkie dodatki, naprawa, ładowanie akumulat.
Raty. Ceny niskie. Obsługa fachowa.
Zlecenia zamiejscowe — pocztą.

Zakłady Elektro-Radjotechniczne „INGEM"

ZAMOŚĆ, dom Centralny. Telefon Nr. 160

TRZECI MAJ.

W związku ze zbliżającem się Świętem 3-go Maja zawiązał się już Komitet Zbiórki Daru Narodowego.

Do Komitetu Honorowego weszli: Marszałek Józef Piłsudski, Ksiądz Kardynał Aleksander Kakowski wraz z wszystkiemi Księżmi Biskupami, Profesor Kazimierz Bartel, Prezes Rady Ministrów, Marszałkowie Izb Ustawodawczych, Ministrowie oraz Rektorzy

Komitet Główny stanowią: Wojewodowie, Kuratorowie Okręgów Szkolnych i przedstawiciele najwybitniejszych organizacji społecznych.

Komitet Główny Obchodu 3-go Maja i Zbiórki na Dar Narodowy przystąpił już do organizacji Komitetów Miejskich i Powiatowych i przygotował potrzebne do organizacji Obchodu Święta 3-go Maja materjały propagandowe i kwestowe.

Biuro Komitetu Głównego mieści się w Warszawie, przy ul. Krakowskie Przedmieście 7 m. 4, II-gie piętro, tel. 92-23 i udziela wszystkich potrzebnych informacyj od godz. 9 rano do 3 popoł.

„Gazeta Zamojska" — jest jedynem większem pismem Ziemi Zamojskiej. Perspektywy jej rozwoju zależne są od Ciebie.

Czy prenumerujesz „Gazetę Zamojską"?

Nadużycia poborowe.

Na terenie okręgu Powiatowej Komendy Uzupełnień Biała-Podlaska od dłuższego już czasu istniała dobrze zorganizowana i szeroko rozgałęziona banda oszustów.

Składała się ona z 8 ciemnych typów pochodzących z ludności żydowskiej, które trudniły się tak zw. macherstwem i 5-ciu podoficerów tamtejszej P. K. U.

Głównym celem tych aferzystów było ryczałtowe zwalnianie zdolnych do służby wojskowej poborowych, którym się za sowitą opłatą wydawało odpowiednio spreparowane fałszywe dokumenty.

Ze względu na toczące się śledztwo nie możemy ujawnić szczegółów tej afery.

Piorunochrony po wsiach

W związku z nadchodzącym latem i powtarzającym się z roku na rok niebezpieczeństwem pożarów od piorunów, przypominam poprzednio już wydane zarządzenia Województwa i Wydziału Powiatowego w sprawie propagowania budowy piorunochronów w osiedlach.

Dla informacji podaję, że warsztaty T. Wyszkowskiego w Zamościu, ul. Lubelska 121 mają na składzie odpowiednie urządzenia w cenie około 150 zł. bez słupa.

Dla zabezpieczenia zabudowań gospodarczych w promieniu 50 mtr. potrzebny jest jeden piorunochron na wysokość 25 mtr. Dla zabudowań w promieniu 150 mtr. potrzebne są 2 piorunochrony na wysokość 25 mtr. Dla zabudowań w promieniu 300 mtr. potrzebne są 4 piorunochrony.

Z tego wynika, że przy wspólnem zakładaniu piorunochronów przy skupianiu budynków można będzie wyzyskać działanie zabezpieczające od pożaru kosztem tańszym, na co wobec grozy pożaru podczas każdej burzy letniej zdobyć się powinny nawet biedniejsze gospodarstwa rolne i podmiejskie.

Celem umożliwienia drobnym rolnikom sfinansowania kosztów ustawienia piorunochronów w czasie przednówkowym, Wydział Powiatowy odnosi się równocześnie do Zarządu Kasy Komunalnej z prośbą o udzielanie w miarę możności krótkoterminowych pożyczek. Pożyczki na ten cel winny być też w pierwszym rzędzie i przez Kasy gm. poż.-oszczędn.

Wydział Powiatowy propagując zakładanie piorunochronów w osiedlach rolnych i podmiejskich wyraża nadzieję, że sprawa ta i przez Zarządy gminne będzie należycie przeprowadzana i że w wiosennym okresie r. b. w całym powiecie zostaną założone piorunochrony, przez co zabezpieczone będą wszystkie osiedla przed klęską pożarów z przyczyn żywiołowych.

Prz. Wydz. Pow. *Pryziński* Starosta.

Jak nadawać pocztę lotniczą.

Zarząd „Linij Lotniczych Lot" podaje co następuje:

Pocztę lotniczą nadawać można we wszystkich urzędach pocztowych na całym terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej, t. zn. nadawać ją można nawet w miejscowościach, które nie posiadają komunikacji powietrznej. W tym wypadku poczta przewożoną jest najszybszemi środkami lokomocji (koleją i t. p.) do najbliższego miasta, posiadającego komunikację, powietrzną, a stamtąd dalej samolotem.

W miastach, które posiadają komunikację powietrzną rozmieszczone są przy ulicach specjalne skrzynki dla poczty lotniczej.

Ponadto pocztę lotniczą w miastach, posiadających komunikację powietrzną, nadawać można przez całą noc w urzędach pocztowo-telegraficznych. W Warszawie w rozmównicy publicznej, przy placu Napoleona.

Opłaty za lotnicze przesyłki listowe (listy, karty, gazety, druki, próbki towarowe i t. d.) w obrocie europejskim wynoszą tylko podwójne zwykłe porto pocztowe.

Przesyłki listowe lotnicze należy opłacać, nalepiając specjalne znaczki poczty lotniczej. Znaczki te nabywać można w urzędach pocztowych i u rozprzedawców prywatnych.

Poczta lotnicza w obrocie krajowym i nadchodząca z zagranicy, bezzwłocznie po nadejściu na miejsce przeznaczenia doręczana jest w miejscowym okręgu doręczeń, bez żadnych dopłat, podobnie jak telegramy lub listy ekspressowe.

Uniwersytet Ludowy
w Odolanowie.

Założony w roku 1927 Uniwersytet Ludowy w Odolanowie w dniu 4 maja r. b. otwiera czteromiesięczny letni kurs żeński. Instytucja ta, zrzesza w sobie młodzież wsi i miast, a mianowicie tych, którzy nie mogąc z jakichkolwiek powodów ukończyć szkół wyższych, chcieliby jednak posiadać wiedzę i szeroki światopogląd na dorobek naukowy ludzkości. Doceniając ważność organizacji społecznych jako czynnika twórczego w życiu państwowości polskiej, Uniwersytet Ludowy wprowadził do swego programu poza naukami takiemi jak: polski, historja, matematyka, geografja, przyroda, astronomja, chemja, fizyka, nauki społeczne, które dają szeroki pogląd na organizacje społeczno-gospodarcze kraju i uczą jak należy w nich pracować aby móc własnoręcznie położyć cegiełkę pod budowę potężnej Ojczyzny.

Specjalnie na kurs żeński, wprowadzono także naukę gospogarstwa domowego, gotowania i robótek, prowadzonych pod fachowem kierownictwem.

Uniwersytet Ludowy mieści się w Odolanowie, znanym ze swej historycznej przeszłości. System zakładu internatowy. Nowoczesne urządzenia wewnętrzne i piękny park z jeziorem koło zakładu, umożliwiają wygodny i przyjemny pobyt w miesiącach letnich. Zakład należy do Towarzystwa Czytelni Ludowych i pozostaje pod dyrektywą ks. Dyr. Antoniego Ludwiczaka tak samo jak Uniwersytety w Dalkach i Zagórzu.

Zgłoszenia należy nadsyłać pod adresem: Uniwersytet Ludowy — Odolanów — Wlkp.

Wiek od 18 — 40 lat.

KAZIMIERZ LEWICKI.

Zamość — Szymonowiczowi
(1629—1929)

We wrześniu Zamość obchodzi 300-letnią rocznicę śmierci Szymonowicza. Komitet zawiązany w tym celu, jest wysiłkiem miejscowej inteligencji i manifestacją łączności Zamościa z szerszemi ambicjami kulturalnemi.

O działalności Komitetu będziemy w miarę postępu prac informować miejscowe społeczeństwo.

Na razie zamieszczamy artykuł jednego z czołowych przedstawicieli inteligencji Zamojskiej p. Kazimierza Lewickiego. *Redakcja.*

Na rok 1929 przypada trzechsetletnia rocznica śmierci wybitnego humanisty polskiego, rozgłośnego poety łacińskiego i twórcy niezapomnianych „Sielanek", Szymona Szymonowicza.

Inicjatywę upamiętnienia tej rocznicy podjął Zamość, ponieważ z Zamościem przedewszystkiem związała się długoletnia a różnorodna działalność Szymonowicza. „Bez Zamościa nie byłoby Sielanek"—stwierdził prof Brückner, ale kto wie, czy bez Szymonowicza zdołałby Zamość założyć i ugruntować te niezniszczalne pod swoją kulturą zręby i fundamenty, których odwieczna trwałość zapewniała zawsze Zamościowi niepospolity poziom kulturalnych dążeń i ambitnych zamierzeń.

Wszakże to założyciel miasta i twórca Akademji, Hetman Zamojski, doceniając niezwykłą kulturę duchową Szymonowicza, uczynił go najbliższym swoim pomocnikiem i najbardziej zaufanym doradcą, dzięki czemu mógł Szymonowicz, już w r. 1593 zaczynając współpracować z Janem Zamojskim około założenia w Zamościu Akademji jako ośrodka przyszłego kulturalnego i naukowego życia tego potężnego już wówczas grodu hetmańskiego.

Korzystając z uprawnień, od swojego Mecenasa uzyskanych, zabiegał Szymonowicz o dobór jaknajlepszych dla Akademji profesorów, omawiał z Hetmanem zasady programu naukowego oraz organizacją pracy tworzącej się wtedy Akademji jako „Szkoły obywatelskiej", której piękne hasło: „Bądź ukochanej Ojczyzny podporą" jaknajchlubniej świadczyło o prawdziwie wielkodusznych intencjaeh Wielkiego Hetmana.

Niezależnie od tego czuwał Szymonowicz nad nowoczesnem zorganizowaniem drukarni akademickiej, dla której dobierał starannie krój czcionek łacińskich oraz opracowywał zasady nieustalonej jeszcze wówczas ortografji. Z ruchliwej tej i o stronę graficzną dbającej drukarni wyszły w r. 1614 Szymonowiczowskie Sielanki, stanowiące pierwszorzędną ozdobę literatury staropolskiej.

Śmierć Hetmana Zamojskiego nie przerwała tych wielu prac i zabiegów Szymonowicza około gruntowania fundamentów kultury duchowej w Zamościu, — bo aczkolwiek osiadł Szymonowicz na stałe w pobliskim Czernięcinie, to jednak pełniąc obowiązki wychowawcy jedynego syna Hetmana, Tomasza, nie mógł nie utrzymywać jaknajżywszych z Zamościem stosunków tem więcej, że Jemu to właśnie zlecił Jan Zamojski czuwanie i opiekę nad drugiem swojem dzieckiem, którem była Akademja, a dla której — pisał Hetman do Szymonowicza—„bez rady i ratunku W. Mości, abym miał coś wskórać, trudność niemałą baczę"

Tak więc ma Zamość niewątpliwy obowiązek złożyć pełen wdzięczności hołd Szymonowiczowi, jako współtwórcy swojej kultury, aby w ten sposób zaświadczyć, że ma świadomość wiekowej i nieustannej ciągłości kulturalnych swoich poczynań, stanowiących o jego prawdziwem szlachectwie duchowem.

W tym też celu utworzony został Komitet miejscowy oraz Komitet Honorowy, w którego skład wchodzą X. Biskup Lubelski, Wojewoda Lubelski, Kurator Szkolny, Rektor Lubelsk. Uniwersytetu, Ordynat Zamoyski oraz najwybitniejsi znawcy kultury i historji Zamościa profesorowie: J. I. Kochanowski z Warszawy, Stan. Łempicki ze Lwowa i W. Sobieski z Krakowa.

Ustalony przez Komitet program uroczystości Szymonowiczowskich przewiduje Zjazd Naukowy im. Szymonowicza, wmurowanie tablicy pamątkowej w gmach b. Akademji oraz nadanie imienia Poety bursie gimnazjalnej. Pozatem przygotowuje Komitet szereg wydawnictw, z których prawdziwą i nieprzemijającą wartość naukową mieć będzie wielka księga Szymonowiczowska, która obejmie pierwszorzędne pod względem wartości naukowej rozprawy profesorów i uczonych polskich.

W najbliższym czasie wyjdą z drukarni Sejmiku Zamojskiego popularno-naukowa broszura dr. Janiny Królińskiej o Szymonie Szymonowiczu oraz rozprawy prof. Uniw. Jag. d-ra Stanisława Kota p. t: „Helmstedt i Zamość", tudzież prof. Uniw, Lw. d-ra Stanisława Łempickiego p. t: „Mecenat kulturalny Jana Zamoyskiego."

Termin Zjazdu Naukowego oraz związanych z nim uroczystości naznaczony został na dni 28 i 29 września 1929 r. — wtedy to będzie miał Zamość niezwykłą sposobność przyjęcia i ugoszczenia w swych pięknych murach przedstawicieli polskiej nauki i polskiej literatury, którzy — wnosząc z dotąd nadesłanych zgłoszeń — wezmą w uroczystościach Szymonowiczowskich żywy i liczny udział.

Ogólno-polski charakter tej uroczystości wybije więc nowe niezapomniane i z pewnością świetne piętno na wiekowem i bogatem życiu kulturalnem naszego miasta, toteż życzyćby należało, aby organizacja zbliżających się uroczystości przestała być sprawą samego Komitetu, a stała się najwyższą troską i dobrze zrozumianą ambicją całego ogółu mieszkańców Zamościa.

Nadużycia poborowe.

Na terenie okręgu Powiatowej Komendy Uzupełnień Biała-Podlaska od dłuższego już czasu istniała dobrze zorganizowana i szeroko rozgałęziona banda oszustów.

Składała się ona z 8 ciemnych typów pochodzących z ludności żydowskiej, które trudniły się tak zw. macherstwem i 5-ciu podoficerów tamtejszej P. K. U.

Głównym celem tych aferzystów było ryczałtowe zwalnianie zdolnych do służby wojskowej poborowych, którym się za sowitą opłatą wydawało odpowiednio spreparowane fałszywe dokumenty.

Ze względu na toczące się śledztwo nie możemy ujawnić szczegółów tej afery.

Piorunochrony po wsiach

W związku z nadchodzącym latem i powtarzającym się z roku na rok niebezpieczeństwem pożarów od piorunów, przypominam poprzednio już wydane zarządzenia Województwa i Wydziału Powiatowego w sprawie propagowania budowy piorunochronów w osiedlach.

Dla informacji podaję, że warsztaty T. Wyszkowskiego w Zamościu, ul. Lubelska 121 mają na składzie odpowiednie urządzenia w cenie około 150 zł. bez słupa.

Dla zabezpieczenia zabudowań gospodarczych w promieniu 50 mtr. potrzebny jest jeden piorunochron na wysokość 25 mtr. Dla zabudowań w promieniu 150 mtr. potrzebne są 2 piorunochrony na wysokość 25 mtr. Dla zabudowań w promieniu 300 mtr. potrzebne są 4 piorunochrony.

Z tego wynika, że przy wspólnem zakładaniu piorunochronów przy skupianiu budynków można będzie wyzyskać działanie zabezpieczające od pożaru kosztem tańszym, na co wobec grozy pożaru podczas każdej burzy letniej zdobyć się powinny nawet biedniejsze gospodarstwa rolne i podmiejskie.

Celem umożliwienia drobnym rolnikom sfinansowania kosztów ustawienia piorunochronów w czasie przednówkowym, Wydział Powiatowy odnosi się równocześnie do Zarządu Kasy Komunalnej z prośbą o udzielanie w miarę możności krótkoterminowych pożyczek. Pożyczki na ten cel winny być też w pierwszym rzędzie i przez Kasy gm. poż.-oszczędn.

Wydział Powiatowy propagując zakładanie piorunochronów w osiedlach rolnych i podmiejskich wyraża nadzieję, że sprawa ta i przez Zarządy gminne będzie należycie przeprowadzana i że w wiosennym okresie r. b. w całym powiecie zostaną założone piorunochrony, przez co zabezpieczone będą wszystkie osiedla przed klęską pożarów z przyczyn żywiołowych.

Prz. Wydz. Pow. *Pryziński* Starosta.

Jak nadawać pocztę lotniczą.

Zarząd „Linij Lotniczych Lot" podaje co następuje:

Pocztę lotniczą nadawać można we wszystkich urzędach pocztowych na całym terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej, t. zn. nadawać ją można nawet w miejscowościach, które nie posiadają komunikacji powietrznej. W tym wypadku poczta przewożoną jest najszybszemi środkami lokomocji (koleją i t. p.) do najbliższego miasta, posiadającego komunikację, powietrzną, a stamtąd dalej samolotem.

W miastach, które posiadają komunikację powietrzną rozmieszczone są przy ulicach specjalne skrzynki dla poczty lotniczej.

Ponadto pocztę lotniczą w miastach, posiadających komunikację powietrzną, nadawać można przez całą noc w urzędach pocztowo-telegraficznych. W Warszawie w rozmównicy publicznej, przy placu Napoleona.

Opłaty za lotnicze przesyłki listowe (listy, karty, gazety, druki, próbki towarowe i t. d.) w obrocie europejskim wynoszą tylko podwójne zwykłe porto pocztowe.

Przesyłki listowe lotnicze należy opłacać, nalepiając specjalne znaczki poczty lotniczej. Znaczki te nabywać można w urzędach pocztowych i u rozprzedawców prywatnych.

Poczta lotnicza w obrocie krajowym i nadchodząca z zagranicy, bezzwłocznie po nadejściu na miejsce przeznaczenia doręczana jest w miejscowym okręgu doręczeń, bez żadnych dopłat, podobnie jak telegramy lub listy ekspressowe.

Uniwersytet Ludowy
w Odolanowie.

Założony w roku 1927 Uniwersytet Ludowy w Odolanowie w dniu 4 maja r. b. otwiera czteromiesięczny letni kurs żeński. Instytucja ta, zrzesza w sobie młodzież wsi i miast, a mianowicie tych, którzy nie mogąc z jakichkolwiek powodów ukończyć szkół wyższych, chcieliby jednak posiadać wiedzę i szeroki światopogląd na dorobek naukowy ludzkości. Doceniając ważność organizacji społecznych jako czynnika twórczego w życiu państwowości polskiej, Uniwersytet Ludowy wprowadził do swego programu poza naukami takiemi jak: polski, historja, matematyka, geografja, przyroda, astronomja, chemja, fizyka, nauki społeczne, które dają szeroki pogląd na organizacje społeczno-gospodarcze kraju i uczą jak należy w nich pracować aby móc własnoręcznie położyć cegiełkę pod budowę potężnej Ojczyzny.

Specjalnie na kurs żeński, wprowadzono także naukę gospogarstwa domowego, gotowania i robótek, prowadzonych pod fachowem kierownictwem.

Uniwersytet Ludowy mieści się w Odolanowie, znanym ze swej historycznej przeszłości. System zakładu internatowy. Nowoczesne urządzenia wewnętrzne i piękny park z jeziorem koło zakładu, umożliwiają wygodny i przyjemny pobyt w miesiącach letnich. Zakład należy do Towarzystwa Czytelni Ludowych i pozostaje pod dyrektywą ks. Dyr. Antoniego Ludwiczaka tak samo jak Uniwersytety w Dalkach i Zagórzu.

Zgłoszenia należy nadsyłać pod adresem: Uniwersytet Ludowy — Odolanów — Wlkp.

Wiek od 18 — 40 lat.

KAZIMIERZ LEWICKI.

Zamość — Szymonowiczowi
(1629—1929)

We wrześniu Zamość obchodzi 300-letnią rocznicę śmierci Szymonowicza. Komitet zawiązany w tym celu, jest wysiłkiem miejscowej inteligencji i manifestacją łączności Zamościa z szerszemi ambicjami kulturalnemi.

O działalności Komitetu będziemy w miarę postępu prac informować miejscowe społeczeństwo.

Na razie zamieszczamy artykuł jednego z czołowych przedstawicieli inteligencji Zamojskiej p. Kazimierza Lewickiego. *Redakcja.*

Na rok 1929 przypada trzechsetletnia rocznica śmierci wybitnego humanisty polskiego, rozgłośnego poety łacińskiego i twórcy niezapomnianych „Sielanek", Szymona Szymonowicza.

Inicjatywę upamiętnienia tej rocznicy podjął Zamość, ponieważ z Zamościem przedewszystkiem związała się długoletnia a różnorodna działalność Szymonowicza. „Bez Zamościa nie byłoby Sielanek"—stwierdził prof Brückner, ale kto wie, czy bez Szymonowicza zdołałby Zamość założyć i ugruntować te niezniszczalne pod swoją kulturą zręby i fundamenty, których odwieczna trwałość zapewniała zawsze Zamościowi niepospolity poziom kulturalnych dążeń i ambitnych zamierzeń.

Wszakże to założyciel miasta i twórca Akademji, Hetman Zamojski, doceniając niezwykłą kulturę duchową Szymonowicza, uczynił go najbliższym swoim pomocnikiem i najbardziej zaufanym doradcą, dzięki czemu mógł Szymonowicz, już w r. 1593 zaczynając współpracować z Janem Zamojskim około założenia w Zamościu Akademji jako ośrodka przyszłego kulturalnego i naukowego życia tego potężnego już wówczas grodu hetmańskiego.

Korzystając z uprawnień, od swojego Mecenasa uzyskanych, zabiegał Szymonowicz o dobór jaknajlepszych dla Akademji profesorów, omawiał z Hetmanem zasady programu naukowego oraz organizacją pracy tworzącej się wtedy Akademji jako „Szkoły obywatelskiej", której piękne hasło: „Bądź ukochanej Ojczyzny podporą" jaknajchlubniej świadczyło o prawdziwie wielkodusznych intencjaeh Wielkiego Hetmana.

Niezależnie od tego czuwał Szymonowicz nad nowoczesnem zorganizowaniem drukarni akademickiej, dla której dobierał starannie krój czcionek łacińskich oraz opracowywał zasady nieustalonej jeszcze wówczas ortografji. Z ruchliwej tej i o stronę graficzną dbającej drukarni wyszły w r. 1614 Szymonowiczowskie Sielanki, stanowiące pierwszorzędną ozdobę literatury staropolskiej.

Śmierć Hetmana Zamojskiego nie przerwała tych wielu prac i zabiegów Szymonowicza około gruntowania fundamentów kultury duchowej w Zamościu, — bo aczkolwiek osiadł Szymonowicz na stałe w pobliskim Czernięcinie, to jednak pełniąc obowiązki wychowawcy jedynego syna Hetmana, Tomasza, nie mógł nie utrzymywać jaknajżywszych z Zamościem stosunków tem więcej, że Jemu to właśnie zlecił Jan Zamojski czuwanie i opiekę nad drugiem swojem dzieckiem, którem była Akademja, a dla której — pisał Hetman do Szymonowicza—„bez rady i ratunku W. Mości, abym miał coś wskórać, trudność niemałą baczę"

Tak więc ma Zamość niewątpliwy obowiązek złożyć pełen wdzięczności hołd Szymonowiczowi, jako współtwórcy swojej kultury, aby w ten sposób zaświadczyć, że ma świadomość wiekowej i nieustannej ciągłości kulturalnych swoich poczynań, stanowiących o jego prawdziwem szlachectwie duchowem.

W tym też celu utworzony został Komitet miejscowy oraz Komitet Honorowy, w którego skład wchodzą X. Biskup Lubelski, Wojewoda Lubelski, Kurator Szkolny, Rektor Lubelsk. Uniwersytetu, Ordynat Zamoyski oraz najwybitniejsi znawcy kultury i historji Zamościa profesorowie: J. I. Kochanowski z Warszawy, Stan. Łempicki ze Lwowa i W. Sobieski z Krakowa.

Ustalony przez Komitet program uroczystości Szymonowiczowskich przewiduje Zjazd Naukowy im. Szymonowicza, wmurowanie tablicy pamątkowej w gmach b. Akademji oraz nadanie imienia Poety bursie gimnazjalnej. Pozatem przygotowuje Komitet szereg wydawnictw, z których prawdziwą i nieprzemijającą wartość naukową mieć będzie wielka księga Szymonowiczowska, która obejmie pierwszorzędne pod względem wartości naukowej rozprawy profesorów i uczonych polskich.

W najbliższym czasie wyjdą z drukarni Sejmiku Zamojskiego popularno-naukowa broszura dr. Janiny Królińskiej o Szymonie Szymonowiczu oraz rozprawy prof. Uniw. Jag. d-ra Stanisława Kota p. t: „Helmstedt i Zamość", tudzież prof. Uniw, Lw. d-ra Stanisława Łempickiego p. t: „Mecenat kulturalny Jana Zamoyskiego."

Termin Zjazdu Naukowego oraz związanych z nim uroczystości naznaczony został na dni 28 i 29 września 1929 r. — wtedy to będzie miał Zamość niezwykłą sposobność przyjęcia i ugoszczenia w swych pięknych murach przedstawicieli polskiej nauki i polskiej literatury, którzy — wnosząc z dotąd nadesłanych zgłoszeń — wezmą w uroczystościach Szymonowiczowskich żywy i liczny udział.

Ogólno-polski charakter tej uroczystości wybije więc nowe niezapomniane i z pewnością świetne piętno na wiekowem i bogatem życiu kulturalnem naszego miasta, toteż życzyćby należało, aby organizacja zbliżających się uroczystości przestała być sprawą samego Komitetu, a stała się najwyższą troską i dobrze zrozumianą ambicją całego ogółu mieszkańców Zamościa.

Zmiana Dyskonta
w Banku Polskim.

Zmiana stopy dyskontowej Banku Polskiego, wywołana drożyzną pieniądza na rynku światowym, została wprowadzona przez nowego kierownika Ministerstwa Skarbu, płk. Matuszewskiego.

Sprawy społeczne.

Lotnisko.

Droga do lotniska, po zwiezieniu całej partji kamienia, będzie brukowana w przyszłym tygodniu.

Kursy dla pielęgniarek.

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej urządza kursy dla pielęgniarek społecznych. Kursy rozpoczynają się 14-go maja b. r. Na kursy przyjęte mogą być kandydatki posiadające świadectwo z ukończenia przynajmniej 7 oddziałów szk. powsz. lub 4 kl. szk. średn. — w wieku od 18 do 30 lat. Pierwszeństwo będą miały kandydatki, które będą mogły się wykazać praktyką w stacji opieki nad matką i dzieckiem, względnie takie, które zajmowały się pracą społeczną.

Kandydatury proszę zgłosić do dnia 25 kwietnia, do p. Marji Kowerskiej, przewodn. N. O. K. Podtopole — między godz. 9—12, która też udzieli bliższych szczegółów.

Hojna ofiara.

Dnia 10.IV b. r. Komitet Odbudowy Celi Łukasińskiego otrzymał od p. gen. Sosnkowskiego 225 zł. Jest to już drugi datek, który Pan Generał łaskawie raczył zaofiarować na ten cel. W listopadzie roku ubiegłego z okazji Zjazdu Ideowych Obrońców Ojczyzny w Warszawie złożył na nasze conto Nr. 63448 również 200 zł. Hojne ofiary najwymowniej świadczą, jak drogą pamiątką jest dla Pana Generała cela Łukasińskiego.

Niechże wolno mi będzie za pośrednictwem „Gazety Zamojskiej" złożyć Panu Generałowi staropolskie „Bóg zapłać" i zaznaczyć, że Jego opieka dodaje Komitetowi siły i energji do realizacji śmiałych poczynań.

Kuncewiczowa.

Sprawozdanie ze zbiórki, przeprowadzonej w dn. 9.II 1929 r.

Wykaz dobrowolnych ofiar na rzecz najbiedniejszej ludności Zamościa.

Przychód:

Kurs IV 7 zł., p. Bogucka 3 zł., p. Kłossowsa 2 zł., Bank Polski 20 zł., Bank Ziemian 25 zł., Kurs wstępny 2 zł. 50 gr., Zbiórka na balu 22 zł. 80 gr., p. Pohoska 2 zł., Szkoła p. Badzianowej 11 zł. 40 gr. Razem 95 zł. 70 gr.

8 metrów drzewa z Lipska ofiarował p. Otto.

Rozchód:

Kwity na 66 pud. × 80 gr. = 52 zł. 80 gr. Rąbanie 3 zł. × 8 = 24 zł., Kowalska, wsparcie 5 zł., Życzycha 1 zł. 50 gr., Zwózka 40 zł. Razem 123 zł. 30 gr.

Wydano 123 zł. 30 gr.
Zebrano 95 zł. 70 gr.

Niedobór 27 zł. 60 gr.

Uwaga: Drzewo rozdawano bukowe i dębowe suche, co wyjaśnia cenę 80 gr. za pud.

Kuncewiczowa.

MAGAZYN KONFEKCJI
KONSTANTY PIŁKO i S-KA
w Zamościu, dom Centralny
Już został zaopatrzony na sezon wiosenny we wszelkie artykuły konfekcji damskiej i męskiej.
Towary pierwszej jakości. Ceny stałe. Fachowa obsługa.

Sprawy wojskowe.

Nowy komendant P. K. U. Mianownny komendantem P. K. U. Zamość p. Major Bronisław Balcewicz, jak zaznaczono w poprzednim numerze, został przeniesiony do Zamościa ze Słonima, gdzie pełnił obowiązki zastępcy komendanta. P. Major Balcewicz, (ur. w r. 1895) pochodzi z Wilna i jest oficerem 85 p. Strzelców Wileńskich, wraz z którym brał udział w walkach na froncie bolszewickim i litewskim w okresie czasu od 1918 do 1921 r., w jakim to czasie był dwukrotnie ranny i został odznaczony Krzyżem Virtuti Militari, Walecznych i Krzyżem Zasługi Litwy Środkowej.

Nowemu Komendantowi tej ważnej placówki administracyjno-wojskowej Redakcja składa życzenia pomyślnej i owocnej pracy.

Baczność poborowi! Rocznika 1928 i ci, którzy w 1928 r. (r. 1907 i 1906) otrzymali kategorję B. W stosunku do wyżej wymienionych z dniem 1 maja zacznie funkcjonować komisja poborowa. Szczegółowy plan stawienictwa w ogłoszeniach.

P. K. U. w Zamościu zawiadamia że informacje w sprawach wojskowych i interesantom udziela tylko komendant P. K. U. p. Major Balcewicz w godzinach od 10 — 12 codziennie. W specjalnie zaś ważnych wypadkach w godzinach urzędowych od 8 — 3.

Co słychać w sprawach parcelacji i serwitutów.

Rozporządzenie Ministra Skarbu w sprawie poboru w okresie od 1-go kwietnia 1929 roku do 31 marca 1930 roku nadzwyczajnego 10% dodatku do niektórych podatków i opłat stemplowych.

§ 1. W okresie od 1 kwietnia 1929 r. do 31 marca 1930 r. pobierany będzie nadzwyczajny dodatek w wysokości 10% do uiszczalnych w tym okresie podatków pośrednich, opłat stemplowych, podatku spadkowego i od darowizn, jako też do wpłacanych względnie przymusowo ściąganych w tym samym okresie zaległości wyżej wymienionych danin.

§ 2. Należności skarbowe, określone w ustępie pierwszym §1 niniejszego rozporządzenia, które w dniu 31 marca 1930 r. będą stanowiły zaległość, zostaną pobrane w okresie po 31 marca 1930 r. łącznie z nadzwyczajnym 10%-wym dodatkiem.

§ 3. Nadwyczajny dodatek 10% będzie pobierany równocześnie z uiszczeniem danin publicznych. Od dodatku tego będą obliczane kary za zwłokę względnie odsetki za odroczenie.

§ 4. Obliczanie i pobór nadzwyczajnego 10% dodatku należy do obowiązków tych organów, które są powołane do wymiaru i poboru odnośnych danin publicznych.

§ 5. Nadzwyczajny dodatek w wysokości 10% należy uiścić bez osobnego zawiadomienia ze strony władzy.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1-go kwietnia 1929 r.

Źródło powyższego: Dz. Ust. R. P. Nr. 26/29, pozycja 272.

Cyfry ciekawe.

Za czas od 1919 r. do 1925 zostało rozparcelowanych 951.511 ha, natomiast w ciągu trzech lat — 1926,7,8 — 689.316 ha. Czyli razem zostało rozparcelowanych 1.640.827 ha. A zatem w ciągu 7 lat — 59%. a w ciągu 3 lat — 41%.

STEFAN MILER. 4

Z lat niewoli.
(Wspomnienia szkolne).

O 10-tej szło się w parach do kościoła, do którego było dość daleko. Nęciła wiosna, to też ileż to razy zamiast modlić się za „caria" po drodze „wiało się" mówiąc gwarą sztubacką, przez jaką bramę do parku, a stąd na wagary aż do obiadu. „Wianie" takie uchodziło za patryotyczne. Jednak pilnowaliśmy się, żeby na raz nie uciekło zbyt wielu, najwyżej do 10 z klasy. To też niekiedy rozstrzygał los przedtem ciągniony lub alfabet po prostu.

Na takich wagarach świątecznych zapoznałem się z literaturą nielegalną przychodzącą w postaci bibuły w tajemniczy sposób z Krakowa.

Dopuszczony do tajemnicy czytywałem ją ukradkiem na polu w czasie gry w palanta. Uświadamiała nas ona jeszcze mocniej niż trylogja. Aby nie narazić siebie i domu na jakie nieszczęście, wynaleźliśmy piękną, starą wierzbę na łące, gdzie jak w bocianiem gnieździe, wśród konarów ukryci po paru mogliśmy spokojniej spiskować, to znaczy marzyć o przyszłym odwecie.

W tej starej wierzbie ukrywaliśmy wysoko w dziupli nielegalne pisemka, związani przysięgą oraz pierwszą broń prawdziwą — jakiś stary, zardzewiały pistolet, który był dla nas symbolem przyszłych poczynań. Nieobce przytem były nam „Robinsony" lub „Rinaldini" albo jakie „Lwie serca". Owszem ginęliśmy chętnie przy „palu męczarni", ratowani w porę przez podstęp jakiego „szakala" czy innego „ducha puszczy".

Nawet czasami po jakiej bijatyce (o złe podpowiadanie czy ściągę)— udając walecznych indjach — paliliśmy przy okazji, przy rozpalonem ognisku prawdziwą fajkę pokoju — to znaczy napchamy jakąś śmierdzącą machorką cybuch, przez parę godzin, zapewne napróżno poszukiwany przez któregoś z ojców. Chociaż raz któryś, kształtując się, zwymiotował, reszta gardząc „dzieciuchem", udawała poważnie dorosłych w pykaniu kolejno dymem. Był czas, że specjalnie opanowała nas chętka podróży na bezludne wyspy, na lodowce, na szczyty gór. Po części to się dla niektórych spełniło.

Rok 1904 stał się nagle przełomowym w psychice społeczeństwa polskiego. Zaczęto poważnie zastanawiać się nad możliwością ulg dla narodu polskiego. Przyczyną tego niepomyślna wojna Rosji z Japonją. Okazywało się, że Rosja nie jest taką potęgą, za jaką ją brano.

Odbiło się to i na młodzieży szkolnej, która wobec władz szkolnych nabierać poczęła pewności siebie. Z klęsk Rosji cieszymy się ogromnie, w szkole przybierając miny obojętne, a gdy okoliczności pozwalają dajemy odczuć swą nienawiść do zaborcy biernością w stosunku do rządowych odezw. Tak było z ofiarami pieniężnemi na ros. krzyż czerwony. Pamiętam w naszej klasie na nawoływanie jednego z profesorów, gospodarza klasy, rosjanina, nikt się nie odezwał i nikt nie dał ani grosza. Dał tylko uczeń rosjanin—to było usprawiedliwione. Milczenie to, ten brak oddźwięku, wytrącił profesora z równowagi. Gdy wyczuł bojkot z góry umówiony wpadł w pasję i tłukąc pięściami w pulpit krzyczał o rzekomym dobrobycie, który Rosja w „Prywislinju" zaprowadziła, a my polacy zamiast być wdzięczni trwamy w „uporstwie" marzeń o odrębności narodowej. „Prywiślińskij kraj nikagda nie budiet samostojatielnem" zakończył, trzasnął drzwiami i wyszedł.

Wkrótce po dzwonku spostrzegł któryś z kolegów, jak jeden z naszej klasy na korytarzu wręczył profesorowi monetę. Solidarność została złamana. Okryło to naszą klasę wstydem wobec starszych klas.

Odtąd nikt nie podawał ręki „lizusowi", mało tego, przy najbliższej okazji został dosadnie ukarany przez klasę. Byłem wtedy w klasie IV. Klęska Rosji następowała za klęską.

D. c. n.

Jeśli chodzi o scalenie, to w ciągu pierwszych 7 lat scalono 217.428 ha, a w ciągu ostatnich 3 lat 736.979 ha,

Razem zostało scalonych 954.407 ha. Czyli w ciągu 3 lat ostatnich zostało scalonych 78%, zaś w ciągu 7 lat uprzednich — 22%. Co się dotyczy ekwiwalentu za likwidację serwitutów—to wciągu pierwszych 7 lat zostało oddanych włościanom 48.633 ha, zaś w ciągu 3 lat ostatnich — 234,575 ha. Czyli w ciągu ostatnich 3 lat zostało oddanych 82%, uprzednich 7 lat 18%.

Co się tyczy pomocy kredytowej, udzielonej włościanom, to w pierwszych 7 latach pomoc kredytowa, jaką rolnicy uzyskali przy przebudowie ustroju rolnego, wynosiła 17.236.000 zł, w ciągu 3 lat ostatnich — 51.600.000 zł, czyli razem 69.836.000 zł, a zatem — 67% w ciągu ostatnich 3 lat, a 33% — wciągu uprzednich 7-miu.

MIASTO.

Zmiany na stanowiskach Bankowych.

— Definitywną nominację na Dyrektora miejscowego Oddziału Banku Ziemiańskiego dostał p. Feliks Wiszniewski, dotychczasowy prokurent tegoż Banku. Nowy kierownik, który dał się poznać jako zdolny i ceniony bankowiec, daje też pełne gwarancje rozwoju tej poważnej placówki.

— Na stanowisko Dyrektora Centralnej Kasy Spółdzielczej w Zamościu, uchwałą Zarządu tej instytucji, został powołany p. Rodak.

— W miejsce ustępującego ze stanowiska prezesa Rady Nadzorczej Centralnej Kasy Spółdz. p. Stanisława Kowerskiego ma stanowisko to objąć p. Sajkiewicz.

Z Wojskowego Koła „Miłośników sceny".

Dowiadujemy się o zmianach w Zarządzie Wojskowego Koła Miłośników Sceny. Mianowicie dnia 6 b. m. zgłosił swoją rezygnacje z dotychczas zajmowanego stanowisk w Kole — WP. major Madej — prezes. Ustępującemu zebrani w gorących słowach dziękowali za jego owocną i bezinteresowną pracę nad postawieniem tej placówki oświatowej na trwałym gruncie rozwojowym.

Ustępujący p. major Madej zaproponował na stanowisko prezesa p. majora Berka — co zebrani jednogłośnie z radością zaakceptowali. P. major Berek godność prezesa Koła przyjął i przyrzekł współpracę. Na wiceprezesa powołany został st. sierżant Komuszyński,

Rozrost pracy nad przysposobieniem wojskowym młodzieży.

Jak nas informują, Zarząd Związku Młodzieży Wiejskiej utworzył sekcję wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego, organizując 3 ośrodki pracy.

Nowa ta organizacja będzie podporządkowana Powiatowemu Komitetowi W. F. i P. W., w którym akcją wyszkolenia kieruje energicznie porucznik Sowa.

KSIĘGARNIA

Zygmunta Pomarańskiego i S-ki

w Zamościu, ul. Ordynacka, róg 3-go Maja

jest stale zaopatrzona: w podręczniki szkolne i metodyczne dla nauczycieli, materjały piśm., beletrystykę, książki dla dzieci i młodzieży.

Przyjmuje zamówienia na organizowanie bibljotek gminnych, szkolnych i różnych stowarzyszeń młodzieży na dogodnych warunkach.

Poleca uwadze Sz. Klijenteli następujące wydawnictwa własne:

Beckford Wiljam — Wathek. Romans wschodni.	zł 2.—
Bennet Arnold — Miłość uświęcona i miłośc wolna. Powieść z życia trzech serc ludzkich	zł 5.—
Boussenard Ludwik — Dusiciele w Bengalu. Powieść dla młodzieży z czasów walk anglików o Indje	zł 5.—
Dąbrowski Marjan — Różaniec życia i śmierci. Wspomnienia legjonowe.	zł 3.—
Domańska Michalina — Małżeństwo Zygmunta Kietlicza. Powieść.	zł 3.30
Marczyński Antoni — Perła Szang-haju. Powieść sensacyjno-egzotyczna Wydanie nowe. Całość (w druku) około	zł 8.80
Marjon Cecylja — Zośka. Powieść współczesna.	zł 3.30
Norris Frank — Potęga giełdy. Powieść. (Trust pszeniczny Ameryki)	zł 5.—
Tharaud H. i J. — Królestwo Boże. Powieść z życia żydów na Ukrainie	zł 2.—
Wysocki Antoni. — Zabawy mędrców. Powieść	zł 4.—

POWIAT.

— Członek Sejmiku oraz Wydziału Powiatowego i Wojewódzkiego Bolesław Wnuk wrócił z Warszawy, dokąd był wysłany celem przyspieszenia realizacji pożyczek B. G. K. i B. K. na roboty wiosenne.

Starania jego zostały uwieńczone pomyślnym skutkiem, dzięki czemu roboty z wiosną nie będą wstrzymane.

— Nadeszła subwencja Rządu w sumie 100.000 zł. na szosę Zamość — Jarosławiec, której budowa rozpocznie się niebawem. Studja nad zaprojektowaniem nowych szos, dzięki intensywnej pracy inż. Loreta posunęły się tak dalece naprzód, że już ponad 15 klm. jest przygotowanych do wykonania.

Szczebrzeszyn.

Rewizja Magistratu. W związku z bieżącą lustracją gospodarki Magistrackiej w Szczebrzeszynie czynniki miejscowe wysuwają kilka poważnych osobistości, jako kandydatów na stanowisko burmistrza, jakkolwiek Władze Nadzorcze zmian na tem stanowisku nie zadecydowały.

Sprawa stacji kolejowej. Sprawa przesunięcia stacji kolejowej dla miasta Szczebrzeszyna na grunta tak zwanej Królewszczyzny, zajętej bezprawnie przez włościan wsi Brody, zbliża się do urzeczywistnienia.

W niedługim czasie ma komisja ministerjalna objąć te grunta dla rozbudowy stacji osobowotowarowej.

Horyszów Polski.

(Od naszego korespondenta).

Dnia 22 b. m. o godz. 7 m. 40 wybuchł pożar we wsi Horyszowie Polskim, w budynkach Wasyla Leja. Pastwą płomieni padło 1 dom, 2 stodoły, 2 obory i cały inwentarz martwy, ponadto 20 metrów zboża i 1 jałówka. Miejscowa straż pod dowództwem swego naczelnika Franciszka Grosmana zlokalizowała pożar w 20 m. Do pożaru przybyły straże z Sitna, Stabrowa i Cześnik — udziału w akcji jednak nie wzięły, gdyż pożar był już ugaszony.

Z życia Kółek Młodz. Wiejsk.

W końcu marca b. r. odbył się w Janowicach trzydniowy kurs organizacyjno-oświatowy dla Kół Związku Młodzieży Wiejskiej powiatu Zamojskiego. Na kurs przybyli delegaci z 16 kół w liczbie 54 osób. Programem kursu zostały objęte: konstytucja, samorząd, spółdzielczość, rachunkowość oraz organizacja i metody pracy w Kołach. Wykłady mieli prelegenci miejsc. i z Lublina. Cz.

„WOLNA MÓWNICA".

List otwarty zrzeszonych pracowników gastronomicznych Zamościa — do posła Świątkowskiego.

Panie Pośle!

Rozpoczął Pan w Zamościu kampanję za wprowadzeniem zakazu sprzedaży wódki na terenie m. Zamościa, co w pierwszym rzędzie grozi utratą chleba nam i naszym rodzinom.

A jest nas łącznie z rodzinami 115 osób.

Czy Pan zastanowił się nad tem, że wprowadzenie zakazu narazi nas i nasze rodziny na głód i poniewierkę?

Wszak Pan, jako poseł z Klubu P. P. S. doskonale jest poinformowany o stanie bezrobocia. w Polsce. Niech Pana zainteresuje ilość bezrobotnych zarejestrowanych w Zawodowym Związku Pracowników Gastronomicznych, którzy miesiącami, a nawet latami czekają nadaremnie na pracę.

Wszak zakaz ten, będzie miał jedynie demonstracyjne znaczenie, gdyż praktycznie korzyści nie przyniesie.

Mamy zakaz sprzedaży wódki w soboty i niedziele, a czy Pan myśli. że w te dnie wypija się mniej wódki?

Może wprowadzenie zakazu przysporzy Panu przy przyszłych wyborach trochę głosów, może Panu przysporzy trochę spraw o tajny wyszynk w rodzaju sprawy p. K., którą Pan broni przez swego zastępcę, lecz nie wolno tego zdobywać kosztem bytu 115 osób.

Został Pan wybrany posłem z naszego okręgu, aby Pan bronił interesów klasy pracującej, więc jakże mamy to wszystko zrozumieć?

Wszak może Pan zwalczać alkohol za pomocą uświadamiania społeczeństwa, co przyniosłoby większą korzyść aniżeli zakaz.

Pan wie dobrze, że wszelkie przymusowe środki i zakazy nie osiągają celu. Więc poco to wszystko?

Pracownicy Gastronomiczni.

(Następuje podpisów 37).

Inż. Stefan Łaguna.

Tomasówka pod zasiewy jare.

Stwierdzoną jest rzeczą, że gleby nasze w pokarm fosforowy nie są zasobne, zaś rośliny, jako organizmy żyjące wymagają dla swego życia pokarmów, bez których rozwój ich jest uniemożliwiony.

Ważnym składnikiem pokarmowym jest kwas fosforowy. Kwas fosforowy występuje w organiźmie roślinnym pod postacią soli mineralnych, oraz związków organicznych. Bezpośrednio kwas fosforowy jest składową częścią wszystkich organów rośliny. W większej ilości znajduje się w postaci różnych związków białkowych rośliny, a więc przyczynia się do wytworzenia nasion. Pewną rolę odgrywa również przy powstaniu cukru z krochmalu. Nie jest to bez znaczenia w wypadkach, gdy rośliny rozporządzają dużą ilością azotu, który jak wiadomo jest składnikiem przedłużającym wzrost i opóźniającym dojrzewanie.

Dostateczne zaś nawożenie

kwasem fosforowym przeciwdziała opóźnieniu dojrzewania. Przy braku innych składników pokarmowych rośliny silnie wyrośnięte są słabe i łatwo wylegają. Temu również aczkolwiek nie radykalnie przeciwdziała fosfor. Że kwas fosforowy przyczynia się do wytworzenia nasion, dowodzą liczne doświadczenia, przeprowadzone w tym celu.

Okazuje się, że w okresie dojrzewania nasion, przechodzi do nich kwas fosforowy z innych części roślin. Z wyżej przytoczonych względów okazuje się, że kwas fosforowy, przyczyniając się do tworzenia ziarna. to jest tego plonu, dla którego rośliny uprawiamy i zbieramy, spełniając przytem szereg innych funkcji, odgrywa w życiu roślin ważną i doniosłą rolę.

Dlatego też tam, gdzie rośliny nie dostają pokarmu fosforowego w nawozach, gospodarze otrzymują niskie plony.

Jednym z nawozów fosforowych jest tomasówka, która ma tę dodatnią stronę, że prócz fosforu zawiera i wapno, niezbędne również dla życia roślin, jak również i do poprawienia własności gleby. Dzięki temu nadaje się ona na większość gleb lekkich, jak również na cięższych, podmokłych — zakwaszonych, usuwając w pewnym stopniu kwasotę, hamującą wzrost roślin. I na tych glebach jest ona doskonałym nawozem.

Ponieważ jak wiadomo wszystkie pokarmy są niezbędne dla rozwoju roślin, więc też i wszystkie pokarmy w zależności od warunków, powinny być dawane w odpowiedniej ilości i postaci.

Dla zrozumienia tego, musimy się oprzeć na znanej podstawie w nauce o nawożeniu, mianowicie o prawie minimum. Prawa tego nie należy i nie można lekceważyć. Prawo to właśnie mówi, że ten pokarm stanowi o wysokosci plonu, którego stosunkowo jest najmniej w glebie. Jeżeli więc znajduje się w glebie kwas fosforowy w nieznacznej ilości, tak, że rośliny z wielką trudnością zaopatrują się w ten pokarm, powoduje to wtedy, że i inne pokarmy, jak azot i potas nie mogą w pełni działać. Jeżeli więc wniesiemy do gleby zapas pokarmu fosforowego, w który mają się rośliny zaopatrzyć, to wyniknie z tego lepsze wykorzystanie i azotu i potasu.

D. c. n.

ZE ŚWIATA.

B. cesarz niemiecki chce przyjechać do Niemiec.

BERLIN, 22.4 Najciekawszym skutkiem śmierci księcia pruskiego Henryka jest życzenie b. cesarza niemieckiego wziąć udział w pogrzebie brata.

Cesarz Wilhelm skomunikował się ze swoją administracją dóbr w Berlinie, aby ta dowiedziała się, czy Rzad Rzeszy udzieli mu pozwolenia na przyjazd do Niemiec.

Pogrzeb ks. Henryka odbędzie się w środę, w jego majątku, w Schleswiku. Ministerjum Reichswehry zarządziło oddanie zmarłemu wszystkich honorów wojskowych, jako b. wielkiemu admirałowi marynarki niemieckiej.

Udział b. cesarza w pogrzebie wywołałby nietylko sensację, ale doprowadziłby do komplikacji politycznych, tembardziej, że Wilhelm traktowałby pozwolenie na ten przyjazd jako preeedens na przyszłość.

Krwawe starcia w Berlinie.

BERLIN, 24.4 Wczoraj wieczorem doszło do krwawego starcia. Komuniści wdarli się do sali, gdzie odbywało się posiedzenie i gumowemi pałkami pobili Hoelza. Z trudem udało się policji usunąć komunistów i zaprowadzić porządek.

Kronika P. W. K. w Poznaniu.

Próby widowisk na P.W.K. już się rozpoczęły.

W tych dniach rozpoczęły się pierwsze próby do widowiska „Za Króla Jana", które wystawione będzie na wielkiej arenie terenów zachodnich P. W. K. W próbach bierze udział 15 pułk ułanów.

100.000 młodzieży szkolnej jedzie na wystawę do Poznania.

Komitet Wystawy Krajowej w Poznaniu komunikuje, że dotychczas zarejestrował 100000 uczęstników wycieczek szkolnych, które mają zwiedzić wystawę.

Jest to na razie połowa przewidzianej ogólnej liczby wycieczkowców szkolnych.

Największą liczbę zgłoszeń daje m. s. Warszawa.

Radjotelefoniczny tłumacz.

W Rudzie Pabjanickiej pod Łodzią zamieszkuje emigrant rosyjski p. Miercałow Borys, który odznacza się wielkim darem wynalazczym i już kilka swoich pomysłów zrealizował w Polsce. P. Miercałow wpadł ostatnio na myśl rozwiązania problemu posiedzeń i zebran, w których biorą udział przedstawiciele różnych krajów, mówiący różnymi językami.

Wynalazek p. Miercałowa, tak zw. przez niego „radjotelefoniczny tłumacz", umożliwia zrozumienie mowy wygłoszonej dajmy na to w języku polkim przez Niemców, Francuzów i Anglików.

Na pozór absurdalny ten pomysł jest jednak w rzeczywistości rozwiązalny, a to w sposób niezmiernie prosty:

Przed mówcą ustawia się mikrofon ze wzmacniaczem, od którego prowadzą przewody do kabin, w których siedzą tłumacze ze słuchawkami na uszach, tak że słyszą polskie słowa mówcy i powtarzają je w danym języku. Przed tłumaczami stoją znowu mikrofony i wzmacniacze, od których specjalne przewody prowadzą do ławek na sali, gdzie odbywa się zebranie. W ławkach zainstalowane są przed każdem miejscem otwory na wtyczki słuchawek, z których jedne prowadzą od kabiny tłumacza angielskiego, inne francuskiego oraz niemieckiego. Naturalnie otwory te zaopatrzone są w napisy. Wystarczy wtyczki słuchawek włożyć do odpowiednich otworów i słuchawki założyć na uszy aby równocześnie niemal z wygłoszoną mową słyszeć jej tłumaczeczenie w danym języku.

P. Miercałow pragnie swój pomysł urzeczywistnić w Poznaniu podczas Powszechnej Wystawy Krajowej. W czasie trwania P. W. K. odbędzie się kilka zjazdów międzynarodowych oraz zjedzie do Poznania wielu cudzoziemców zatem sala zaopatrzona w instalację pomysłu p. Meircołowa oddałaby niewątpliwie duże usługi.

TO I OWO.

Jak sporządza się film kinematograficzny.

Każdy już dzisiaj wie co to jest film i jak nieocenione usługi oddaje on ludzkości w dziedzinie sztuki i nauki. A jednak, czy wszyscy wiemy — jak sporządza się ten ruchomy obraz, ta czarodziejska wstęga, przenosząca nas w mgnieniu oka z Algieru do Grenlandji i ze zgiełku wielkich miast do ciszy dziewiczych lasów?

Filmy składają się z cienkiej przeźroczystej wstęgi cellulodowej, powleczonej z jednej strony na światło wrażliwą warstwą bromku srebra dla negatywów, a mniej wrażliwą warstwą chlorku srebra dla wstęg pozytywnych.

Wszystkie filmy mają wzdłuż brzegu szereg małych otworków, które przy pomocy kółek zębatych ułatwiają przesuwanie filmy w aparacie; ale to dziurkowanie wykonywa się dopiero dodatkowo po uzyskaniu filmu.

Następnie pakuje się filmy w osłony nieprzepuszczające światła, z podaniem systemu aparatu, do którego są zastosowane i tak przechodzą do handlu. Cena surowych film oblicza się od metra bieżącego. Najcięższą pracą (techniczną) w sporządzaniu filmu jest wywołanie. Zwoje filmowe, które pokryto w aparacie tysiącem zdjęć, przenosi się do wielkiej sali, do której nie dochodzi ani jeden promyk światła. W tej ciemni nawija się wstęgi z wałeczka na wielką ramę drewnianą, którą następnie zanurza się całkowicie w wywoływaczu.

Zmywanie, utrwalanie, suszenie i t. p. czynności uskutecznia się, gdy filma jest jeszcze na ramie. Wreszcie poddaje się wstęgę ścisłemu badaniu, obraz po obrazie, usuwając miejsca niejasne, błędy, małe dziurki i t. p.

Ostatnią czynnością jest kopijowanie obrazów: w tym celu nakrywa się negatywną filmę pozytywną i przesuwa przez aparat wyświetlający.

Uzyskana w tem sposób filma jest już nieczuła na działanie światła dziennego i gotowa do użytku.

Kronika policyjna.

MIASTO.

Postrzelenie. W dniu 22.IV b. r. do lekarza Wolskiego w Zamościu zgłosił się Stanisław Szyper z kolonji Suchowola z raną postrzałową. Wymieniony przy badaniu oświadczył, że został postrzelony w skroń przez niejakiego Sołoduchę z Bożej Woli.

Nagły zgon. W dniu 19.IV b. r. na Nowej Osadzie wskutek ataku sercowego zmarł nagle Abram Szackamer.

Nieostrożność. W dniu 19.IV b. r. żona inżyniera p. Kranzowa, prowadząc auto, wjechała na dorożkę powożoną przez Jankla Kamienia. Wypadków z ludźmi nie było.

POWIAT.

Niedbały pocztyljon. W dniu 18.IV b. r. konwojent z Urz. poczt. w Krasnobrodzie, Stanisław Wasiak, bedąc wysłanym dla zdania i odbioru korespondencji z ambulansu pocztowego na stacji Długi Kąt wskutek niedbalstwa pozostawił jeden worek wartościowy, który zginął. Straty wynoszą 900 zł.

Nagła śmierć. W dniu 19.IV b. r. we wsi Sąsiadka gm. Radecznica, wskutek anewryzmu serca zmarł nagle Mikołaj Basik, lat 50 liczący.

Nie chodzić po torach. W dniu 17.IV b. r. na stacji Długi Kąt, pociąg zbiorowy najechał na idącą torem Katarzynę Kopcieszek z Chmielka gm. Łukowa pow. Biłgorajskiego, która została poważnie ranna w głowę.

SKLEP JUBILERSKI
i nagród sportowych
M. SZABASON
Zamość, ul. 3-go Maja Nr. 10
poleca
zegarki, zegary, papierośnice,
Nakrycia stołowe, medale, puhary, dyplomy.
Na zakupionych towarach graweruje bezpłatnie.

Szkolnictwo.

IV Ogólnopolski Zjazd nauczycieli geografji.

W dniach od 19 do 21 maja b. r. odbędzie się w Poznaniu IV Ogólnopolski Zjazd nauczycieli geografji.

Oświata pozaszkolna.

W czasie od 12.V do 28.VI b. r. odbędzie się w Warszawie dwudniowy kurs instruktorski dla pracowników oświatowych. Z powiatu Zamojskiego przyjęty został na ten kurs p. Władysław Wężyk, nauczyciel 2-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Siedliskach, gm. Wysokie.

List do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!

Proszę uprzejmie o zamieszczenie następującego sprostowania:

W sprawozdaniu Komitetu Odbudowy Celi Łukasińskiego mylnie podano sumę 2,000 zł. wówczas, gdy kosztorys remontu przekracza sumę 20,000 zł.

Z poważaniem
Kuncewiczowa.

List do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!

W „Gazecie Zamojskiej" z dn. 14.IV 29 r. zamieszczoną została wzmianka, o zakłóceniu przezem-

nie spokoju publicznego, która nie jest ścisłą, bowiem nie bez potrzeby strzelałem, lecz do wściekłego kota.

Konieczność użycia broni stwierdzić mogą świadkowie, p. Basiński Władysław i p. Sobolewski Antoni.

Uprzejmie proszę Pana Redaktora o umieszczenie niniejszego sprostowania.

Łączę wyrazy prawdziwego szacunku

Józef Zięcina
technik leśny.

Z wydawnictw.

Jak organizować Obchód Święta Narodowego 3-go Maja informuje broszura józefa Stemplera p. t. „Trzeci Maj — Święto radości i ofiary", wydana przez Polską Macierz Szkolną.

Wydawnictwo to ułatwiające działaczom społecznym organizację Obchodu 3-go Maja jest do nacycia w Biurze Komitetu Głównego Obchodu 3-go Maja i Zbiórki na Dar Narodowy, Warszawa, ul. Krakowski-Przedmieście 7, m. 4, II-gie piętro, wszystkich Miejskich i Powiatowych Komitetach oraz Księgarniach.

Nakładem tej samej instytucji ukazał się również obrazek sceniczny Okończyka p. t. „W majowe święto" przygotowany specjalnie na rocznicę trzeciomajową.

Skrzynka pocztowa.

P. M. K-ska, Zamość. Komunikat nadesłany umieszczamy w bieżącym numerze, z braku miejsca w poprzednim.

P. Z., Krasnystaw. „Gazeta" wychodzi tygodniowo, jednak będzie przekształcona na dziennik.

TEATR.

Program teatru „Stylowego" w okresie czasu od 29.IV do 6.V b. r. złoży się następująco:

29—3 —film „Cesarski Strzelec" z Igo Symem w roli tyt.

3—6 — film „Idjota" Dostojewskiego z Lon Chaney i Ricardo Cortez.

We środę — przedstawienie szkół żydowskich.

Magazyniera

posadę w gospodarstwie rolniczym, lub składzie, fabryce i t. p. poszukuję od zaraz na wyjazd, lub w miejscu. Żonaty, lat 37, posadę mogę objąć i po kawalersku. Wiadomość w Administracji „Gazety Zamojskiej".

DROBNE OGŁOSZENIA

Sprzedam zaraz

dom w dobrym stanie, kryty gontem (4 pokoje, kuchnia i sień) we wsi Kąty przy Niedzieliskach, cena do omówienia (około 5.000 zł). Wiadomość w Kątach u Walentego Wierzchowskiego.

2 — 3 pokoie

w śródmieściu poszukuję natychmiast, wiadomość w Administracji „Gazety".

Agenci

do sprzedaży narzędzi rolniczych za wysoką prowizją poszukiwani. Zgłoszenia, Zakłady Rolnicze, Lwów, skrytka pocztowa 174.

Gospodyni

umiejąca dobrze gotować, prać, prasować, będzie przyjęta zaraz Bank Polski drzwi 5.

Djamand Szloma, rocznik 1893, ze Zwierzyńca, zgubił kartę mobilizacyjną, wydaną przez P. K. U. Zamość.

Teterycz Jan, rocznik 1903, zamieszkały w Bondyrzu, zgubił książeczkę wojskową i kartę momilizacyjną wydane przez P. K. U Zamość.

Sarzyński Tomasz, rocznik 1884, z Bliżowa, zgubił książeczkę wojskową, wydaną przez P K. U. Zamość.

Andrzej Gemborys, zamieszkały w Zamościu, Panieńska 1, zgubił książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Zamość.

Szmul Fiksman z Zamościa, rocznik 1898, zgubił książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Zamość.

Zelman Zylber z Witkowa, rocznik 1893, zgubił książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Zamość.

Jan Skiba z Gorajca, rocznik 1902, zgubił książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Zamość.

Wawrzyniec Srala. rocznik 1893, zamieszkały w Bodaczowie, zgubił książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Zamość.

Szwarcberg Ruwim Tobijan, rocznik 1887, zamieszkały w Zamościu, zgubił książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Zamość.

Świerszcz Franciszek, rocznik 1889, zamieszkały we wsi Topola gm. Izbica, zgubił książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Zamość

Wojtaś Poweł rocznik 1900 z Brodów gm. Zwierzyniec zgubił książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Zamość.

Lejb Jan rocznik 1899 z Brodów gmina Zwierzyniec zgubił książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Zamość.

Na raty! Na raty!

Sklep

JUBILERSKO-ZEGARMISTRZOWSKI

H. GRYJ

w Zamościu Staszica 31.

POLECA: Wielki wybór zegarków złotych, srebrnych i niklowych znakomitej firmy

„OMEGA"

Biżuterja, obrączki, naczynia srebrne stołowe, Fraget i Norblin.

Wszelkie reperacje wykonuje szybko.

NAJNIŻSZE CENY!
DOGODNE WARUNKI!

HANDEL WIN I TOWARÓW KOLONJALNYCH

STANISŁAW MATEJA

Zamość, pl. Mickiewicza 4, telef. 173

poleca po cenach konkurencyjnych

SZKŁA WSZELKIEGO RODZAJU, SERWISY STOŁOWE, SERWISY DO KAWY, HERBATY I OWOCÓW.

NA RATY! NA RATY!

PRZEDSIĘBIORSTWA

autobusowe prowadzą bez ryzyka tylko ci, którzy ukończyli

KURSY SAMOCHODOWE

PRYLIŃSKIEGO

Warszawa, Al. Jerozolimskie 27.

OPIEKA I MIESZKANIE DLA PRZYJEZDNYCH.
NAJWIĘKSZE WARSZTATY SZKOLNE.

OGŁOSZENIE.

Do Rejestru Handlowego Działu B. Sądu Okręgowego w Zamościu pod Nr. 7 poz. 8 przy firmie „Cukrownia i Rafinerja Nieledew Spółka Akcyjna" w Nieledwi, dnia 2 maja 1929 r. wpisano następujące zmiany: Uchwałą Zgromadzenia z dnia 10 grudnia 1928 r. do Zarządu wybrano Edwarda Tuszowskiego, Henryka Kadena, Zbiegniewa Walewskiego i Mieczysława Broniewskiego. Do Komisji Rewizyjnej w miejsce Broniewskiego wybrano Dr. Stanisława Swieżawskiego. Aktem sporządzonym u notarjusza Wyganowskiego w Warszawie dnia 11 grudnia 1928 r. Nr. 2568 upoważniono Mieczysława Broniewskiego zamieszkałego w Warszawie do nabywania wszelkich materjałów surowych, zawierania umów o plantacje buraków, określenia ceny, udzielania zaliczek plantatorom, sprzedawania wszystkich wyrobów fabrycznych, odbierania należności, przyjmowania warunków związanych ze sprzedażą, odbierania wszelkich należności dla spółki od władz, osób prywatnych i instytucji kredytowych, pocztowych i t. p. podpisywania czeków, otwierania rachunków, zaciągnienia w imieniu spółki wszelkiego rodzaju zobowiązań, indeksowania weksli, zawierania aktów i umów, podpisywania wniosków oraz odbierania i wykreślania sum hipotecznych, do przyjmowania pracowników, określania płac i warunków najmu, reprezentowania spółki przed wszystkiemi władzami i instytucjami, wystawiania plenipotencji adwokatom i obrońcom wreszcie udzielenie pełnomocnictw osobom trzecim do załatwienia niektórych czynności wyżej wymienionych.

SĄD OKRĘGOWY W ZAMOŚCIU
jako Rejestrowy.

SPÓŁDZIELNIA ROLNICZO-HANDLOWA

„ROLNIK"

Tel. Nr. 124. w Zamościu Tel. Nr. 124.

POLECA NA SEZON WIOSENNY

WSZELKIE ZBOŻA SIEWNE kwalifikowane I i II odsiewy oraz zboża siewne niekwalifikowane.

NASIONA koniczyn czerwonej i białej, tymotkę, buraki pastewne, marchew pastewną i inne.

NAWOZY SZTUCZNE na warunkach kredytu Państwowego Banku Rolnego.

MASZYNY I NARZĘDZIA ROLNICZE z najlepszych fabryk na dogodnych warunkach kredytowych.

ARTYKUŁY BUDOWLANE I OPAŁOWE: blachę ocynkowaną Cynkowni Warszawskiej, cement i węgiel.

ZASTĘPSTWO WIRÓWEK szwedzkich „ALFA-LAVAL" na kredyt 18-miesięczny.

Redaktor odpowiedzialny: **Stanisław Józefowicz.** Wydawca: **Sejmik Zamojski.**

189.500.26.4.29. Druk. Sejm. Zamojsk.